

Finansieringssystem og fordelingsmodell

Finansieringssystemet er et begrep som brukes nasjonalt ifm. bevilgningene til institusjonene i universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren), mens *fordelingsmodell* gjelder internt ved UiO når man fordeler bevilgningen på post 50 videre til fakulteter og tilsvarende enheter. Dette notatet gjennomgår først virkemåten i det nasjonale systemet og dernest hvordan fordelingen skjer internt.¹

Den interne fordelingsmodellen ved UiO skiller seg fra det nasjonale finansieringssystemet på to sentrale punkter og innebærer både større muligheter for overordnet styring ved UiO og større forutsigbarhet for fagmiljøene:

- a) UiO tar utgangspunkt i et antall studieplasser som dimensjonerende faktor. Forskningsbasert undervisning er det fremste kjennetegnet ved et universitet, og studieplassbegrepet handler både om utdanning og den forskningen som ligger til grunn.
- b) Alle incentiver er regelstyrte, men prisene er lavere enn i den nasjonale modellen til fordel for en høyere basisfinansiering for fakultetene.

Kunnskapsdepartementet understreker at det nasjonale finansieringssystemet ikke innebærer noen øremerking av midler, men at det er den samlede rammen som skal gi utgangspunkt for prioriteringer innenfor hver enkelt institusjon. Midlene kommer derfor samlet på én post (post 50) og disponeres fritt av institusjonene innenfor de fullmakter og politiske føringer som gjelder. Dette prinsippet videreføres også internt ved UiO: Midlene stilles til rådighet for fakulteter og tilsvarende enheter – og etter hvert også for fagmiljøer på underliggende nivåer. Hensikten er at drøftingen av hvordan midlene skal prioriteres, i størst mulig grad skal foregå på samme sted som der virksomheten utøves.

Det nasjonale finansieringssystemet

Den direkte institusjonsbevilgningen (også kalt kanal 1 eller ordinære midler) beregnes på grunnlag av et nasjonalt finansieringssystem som ble introdusert i 2002.² Utformingen av finansieringssystemet i 2002 hadde tre særlige siktemål: Dels var departementet opptatt av å bedre studiegjennomføringen, dels å introdusere forskning som selvstendig begrunnelse for bevilgningsendring og dels å bedre gjennomslagskraften i grunnlaget for bevilgningenes størrelse.

Øvrige midler (også kalt kanal 2 eller eksterne midler) består av to hovedkategorier – bidrags- og oppdragsmidler (BOA) og øvrige salgs-/leieinntekter. UiO skiller seg, i likhet med bl.a. NTNU og UiB, fra gjennomsnittet i UH-sektoren med større andel av inntektene fra kanal 2.

¹ Alternative begreper er finansieringsmodell og budsjettmodell og anvendes noen ganger på måter som tilslørrer hvorvidt det er en nasjonal modell som står i fokus eller interne prioriteringer.

² Statsbudsjettproposisjonen for 2002 og Mjøsutvalgets rapport fra 2000: NOU 2000:14 "Frihet med ansvar".

Det nasjonale finansieringssystemet (kanal 1 – institusjonsbevilgningen) har to hovedkategorier:

1. **Basis** uttrykker langsiktige prioriteringer, men er først og fremst en videreføring av historiske rammer. Basis ble residualt etablert i 2002 etter at resultatinsentivene ble trukket fra. Nivået videre følger av tradisjonell, inkrementell budsjetteringspraksis.³ 60 % av *studieplasskostnadene* dekkes gjennom basistildelingen, men departementet gir ikke lenger tall for det antall studieplasser som er forutsatt finansiert i basis. I basis inngår også *rekrutteringsstillinger* med den til enhver tid gjeldende bevilgningsatts. I 2021 var antall studieplasser i den statlige UH-sektoren 128 034 (UiOs tall var 17 126). Tallet på rekrutteringsstillinger var 3 957 for den statlige UH-sektoren og 953 ved UiO.

2. **Resultater** innen utdanning og forskning fordi resultatene skal bety noe for bevilgningsnivå – hensikten er å forbedre resultatene gjennom økonomiske insentiver.
 - Avlagte *studiepoeng* og uteksaminerte *kandidater* deles inn i 6 kategorier (A-F) avhengig av fagområde og nivå. For kandidater på langvarige og ressurskrevende studier gis dobbel uttelling. Insentivene vedr. studiepoeng og kandidater skal forutsetningsvis dekke 40 % av kostnadene ved en studieplass.
 - *Inn- og utreisende studenter* med opphold av en viss varighet gir økonomisk uttelling. Utreisende studenter på Erasmus + - programmet gir 50 % høyere uttelling.
 - Antall *doktorgrader* (Ph.d.).
 - Mottatte midler fra *EU, Forskningsrådet* og andre offentlig/private bidragsytere (*BOA*).
 - Poeng iht. modell for *vitenskapelig publisering* – artikler, bokkapitler og bøker (monografier). Internasjonal sampublisering og publisering i utvalgte kanaler gir ekstra uttelling.

Kunnskapsdepartementet (KD) gir som del av statsbudsjettframlegget hvert år, en spesifikasjon over sektormål, styringsparametere og de tallene (resultater, vektning og priser) som ligger til grunn for finansieringssystemet.⁴

Resultatene innenfor utdanning og forskning innebærer økonomisk uttelling for institusjonene to år etter på to ulike måter: Noen av insentivene gis med *åpen ramme*, andre med en *lukket ramme*.

Åpen budsjett-ramme	Studiepoeng
	Kandidater
	Studentutveksling
	Doktorgrader
Lukket budsjett-ramme	Vit.publisering
	EU-midler
	Forskningsrådsmidler
	BOA-midler

Celler med lyseblå bakgrunn gjelder forskning, mens celler med en mørkere blå bakgrunn gjelder utdanning.

En *åpen budsjetttramme* innebærer en regelstyrt økonomisk uttelling ved at det eksisterer et lineært forhold mellom produksjon og bevilgning; det settes ikke noe tak på hvor mye midler som tildeles.

En *lukket budsjetttramme* innebærer at det settes et tak på bevilgningens størrelse; hver institusjon får så uttelling i henhold til sin andel av samlet produksjon – dermed vil uttellingen for hver enkelt institusjon ikke bare avhenge av egen produksjon, men også av andres.

Sett fra den enkelte institusjons ståsted representerer en åpen budsjetttramme forutsigbarhet. Det mangler i en lukket budsjetttramme.

³ En inkrementell budsjetteringspraksis er den tradisjonelle budsjetteringsmåten i offentlig sektor. Man tar utgangspunkt i forrige års ramme (bevilgning) og justerer denne – både tekniske endringer og aktivitetsendringer. Slike justeringer utgjør ofte en ganske liten del av den totale budsjettammen.

⁴ [Orientering om statsbudsjett for universiteter og høyskoler - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/utvalgte-temaer/orientering-om-statsbudsjett-for-universiteter-og-hoyskoler)

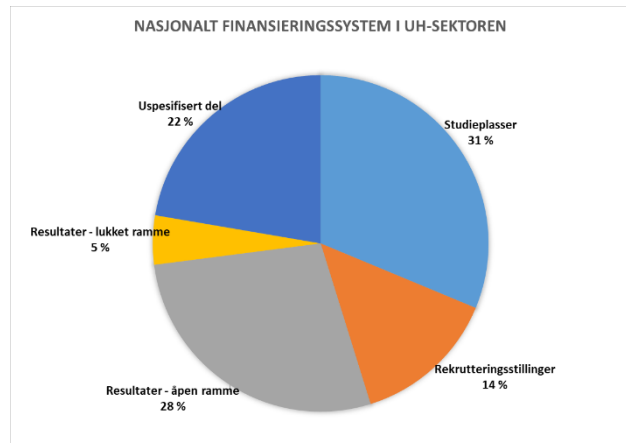
Alle institusjoner i den statlige UH-sektoren får deler av sin bevilgning beregnet på grunnlag av resultater for disse åtte indikatorene. Det er imidlertid ganske store forskjeller institusjonene imellom, særlig når det gjelder forholdet mellom utdannings- og forskningsindikatorne: De store universitetene (bl.a. NTNU, UiB og UiO) har ca. en tredel av resultatmidlene fra forskning, mens tilsvarende andel for høyskolene og de nye universitetene er en tidel.

Ser vi på den statlige delen av UH-sektoren, kan finansieringssystemet skjematisk framstilles slik, ref. figuren til høyre.⁵ Av totalt 38,4 mrd. kroner i 2021 sto den resultatbaserte bevilgningen for til sammen 33 % og basis for 67 %. 2 av 3 kroner i basis gis på grunnlag av studieplasser og rekrutteringsstillinger.

Bevilgningen til UiO i 2021 var på nesten litt over 6 milliarder kroner, og sammensetningen av bevilgningen til UiO avviker noe fra det som gjelder for hele UH-sektoren: Studieplassandelen er omtrent på samme nivå for UiO som for hele sektoren. Summen av resultatinsentiver er lik, men for UiO gjelder at utdanningsinsentivene har mindre omfang enn det som gjelder nasjonalt, mens forskningsinsentivene har større vekt. Det er også tydelig at bevilgningsandelen til rekrutteringsstillinger er betydelig større ved UiO enn for sektoren totalt sett.

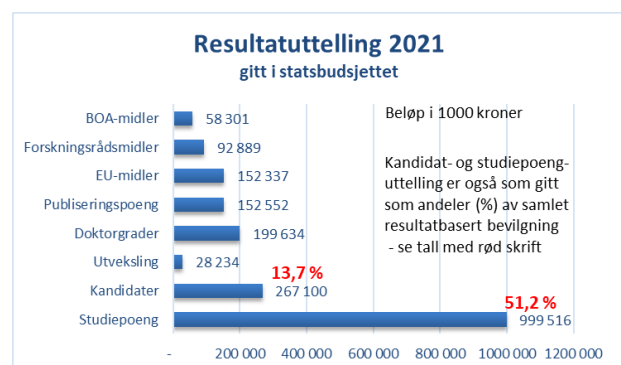
Resultatinsentivene til UiO har svært ulik betydning, økonomisk sett. En uttelling i budsjettåret 2021 på oppunder 2 milliarder kroner fordelte seg slik figuren til høyre viser. Vi ser at studiepoenginsentivet utgjør omtrent halvparten av de samlede resultatinsentivene. De fire neste på lista, målt i økonomisk betydning, er kandidater, EU-midler, doktorgrader og publikasjonspoeng. Deretter følger forskningsrådsmidler (NFR-midler), BOA-midler og sist studentutveksling.

Økonomisk sett er det utdanningsvirksomheten som representerer de største mulighetene for høyere bevilgning. Det henger dels sammen med insentivenes størrelse og dels med at disse insentivene gis med åpen budsjетtramme (uten tak).

UiO: 2021-tall	Beløp	Andel	Nasj.andel
Studieplasser	1 775 031	29 %	31 %
Rekrutteringsstillinger	1 288 837	21 %	14 %
Resultater - åpen ramme	1 494 484	25 %	28 %
Resultater - lukket ramme	456 080	8 %	5 %
Uspesifisert del	1 045 416	17 %	22 %

Beløp i 1000 kroner

⁵ Studieplassdelen er beregnet på grunnlag av vektning iht. departementets finansieringskategorier multiplisert med aktuell sats, og antall rekrutteringsstillinger er multiplisert med aktuell sats.

FRI DISPONERING

Det nasjonale finansieringssystemet inneholder ulike komponenter. Disse legger ingen føringer på disponeringen av midler; midlene kommer samlet som én ramme og disponeres fritt av den enkelte institusjon innenfor de fullmakter og politiske føringer som gjelder. Inntektskategoriene skal derfor ikke forveksles med kostnadskategorier.

Kunnskapsdepartementets «Orientering om statsbudsjettet 2021 for universitet og høyskular», side 26:

«Rammefinansieringa inneber at institusjonane skal sjå heile rammeløyvinga under eitt, og gir institusjonane eit strategisk handlingsrom ved at dei sjølve kan prioritere aktivitetar og område dei vil satse på for å nå sektor- og verksemdsmåla.»

Denne frie disponeringsretten gjelder både på nasjonalt nivå (se sitat i faktaboks) og internt ved UiO. Fordelingsmodellen *bestemmer ikke* fordelingen til fakultetene etc. Modellen er et hjelpemiddel for styret ved at den gir en ramme for budsjettdiskusjonene og bidrar til at fakultetenes rammer framstår tydelig og knyttet til kjerneoppgavene.

ENDRINGER I 2017

Det skjedde endringer i finansieringssystemet fra 2017. Hovedtrekkene med en basis- og en resultatbasert del ble videreført – også forholdet mellom dem. Det ble imidlertid innført nye resultatindikatorer (kandidater og BOA-midler) samtidig som det ble gjort endringer i noen av de eksisterende (doktorgradsutstilling flyttet fra lukket til åpen ramme samt justeringer på publiseringsmodellen).

Et nytt element i finansieringssystemet var en *utviklingsavtale*⁶. Slike avtaler inngås mellom den enkelte institusjon og departementet. Foreløpig innebærer ikke disse avtalene finansielle konsekvenser, men tanken i utgangspunktet var at det etter hvert skulle få betydning for bevilgningsnivået hvorvidt den enkelte institusjon klarte å oppfylle sine mål i henhold til den inngåtte avtalen.

Et viktig forarbeid før endringene var en ekspertrapport⁷ fra 7. januar 2015 med tittelen «Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill». I tillegg til de endringene som er omtalt ovenfor, slo denne rapporten fast at det «ikke er grunnlag for å si at dagens fordeling mellom [UH-]institusjonene er feil eller uheldig. ... Det som foreligger av analyser indikerer at ulik finansiering reflekterer ulike oppgaver og aktiviteter...» (side 11). Mange institusjoner i sektoren, særlig ved tidligere høyskoler som ble universiteter, mente (og mener fortsatt...) at det eksisterte uheldige finansieringsforskjeller. Ekspertgruppen var uenig og anbefalte ingen omfordeling mellom institusjonene. Det ble da heller ikke gjort.

En analyse⁸ ved UiO fra 2014/2020 og oppdatert i 2022 understreker at finansieringssystemet er gjennomsliktig og ikke reflekterer uheldige/urettferdige finansieringsforskjeller, men at institusjonenes strategiske handlingsrom er satt under press.

⁶ Opprinnelig benevnt *UKP-avtale*: U = utvikling, K = kvalitet, P = profilering. Omtales oftest bare som 'utviklingsavtale'.

⁷ https://www.regjeringen.no/contentassets/95742f2460c74ee5aecf9dd0d2a8fc9f/finansieringuh_rapport.pdf

⁸ Se [Enkel finansieringsmodell og stort mangfold - det er fullt mulig! - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

Intern fordelingsmodell

Da det nasjonale finansieringssystemet ble endret i 2003, ble systemet også i stor grad videreført internt ved UiO. Flere forhold, bl.a. manglende gjennomsiktighet i basistildelingen, gjorde at universitetsdirektøren i 2006 tok initiativ til en bred gjennomgang av den interne fordelingsmodellen. Arbeidet, som ble ledet av daværende dekan ved SV, Asbjørn Rødseth, leverte sin innstilling i mars 2007.⁹ De viktigste prinsippene oppsummeres slik:

- a) Modellen trekker opp rammene for budsjettdrøftingene i styret, men bestemmer i seg selv ikke fordelingen av midler mellom universitetets enheter.
- b) Modellen tar høyde for at store deler av virksomheten er av langsiktig karakter, og at hyppige og/eller store endringer i ressursgrunlaget derfor bør unngås.
- c) Modellens viktigste element er *studieplasser* som sentralt begrep for å sikre forskningsbasert undervisning – et særtegn ved et forskningsuniversitet.
- d) Modellen fordeler inntekter, men setter i liten grad begrensninger på den lokale disponeringsfriheten; rammestyrt er fortsatt et grunnfestet prinsipp.
- e) Modellen var godt forankret i universitetssamfunnet ved innføring.

Arbeidsgruppa definerte fire *hovedoppgaver* i fordelingsmodellen: (1) Forskningsbasert utdanning, (2) forskning og forskerutdanning, (3) samfunnskontakt og (4) samlinger. I tillegg kommer infrastruktur, fellestjenester og fellestiltak. Man definerte også tre *hovedtyper* av bevilgninger: (a) Basisbevilgninger gitt på ubestemt tid og som normalt bare endres gradvis/langsamt, basert på langsiktig dimensjonering, (b) resultatbevilgninger som følge av oppnådde resultater og med de samme indikatorene som i det nasjonale finansieringssystemet og (c) satsinger, midler med en bestemt tidshorisont til konkrete formål.

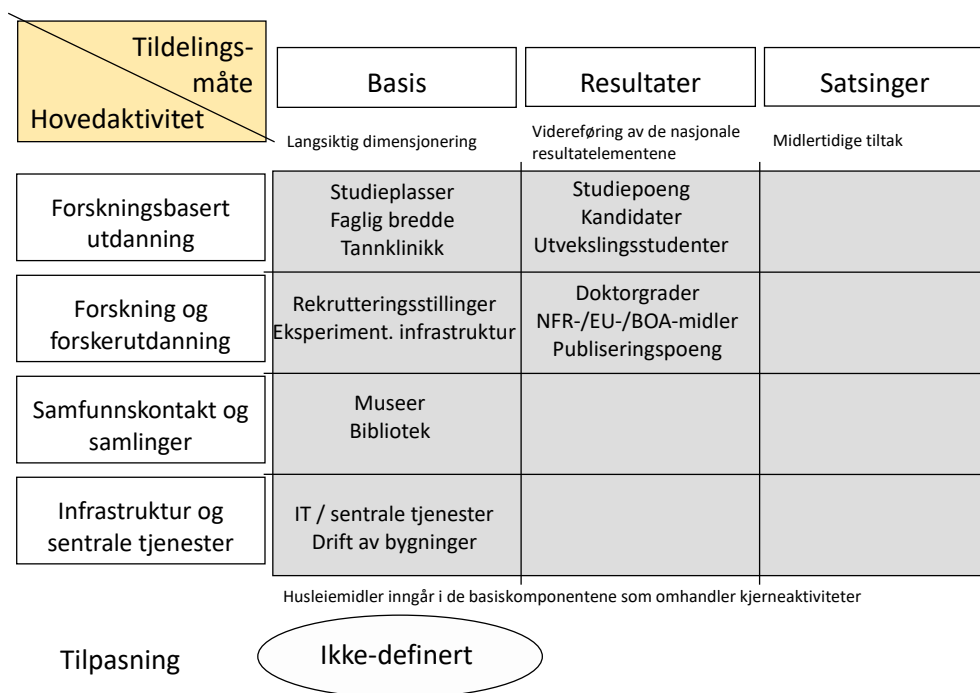
I noe større grad enn f.eks. NTNU og UiB har UiO lagt til grunn at størstedelen av midlene som fordeles, går til enhetene der kjerneaktivitetene foregår.¹⁰ Fakulteter og tilsvarende enheter er dermed finansiert for å ivareta kjerneoppgavene forskning, utdanning og formidling. De har økonomisk handlingsrom til å gjennomføre faglige satsinger, stimulere til omstilling samt reinvestere i forskningsinfrastruktur. Det innebærer at endringer som initieres av UiOs ledelse eller styre, fortrinnsvis må skje gjennom verbale føringer i årsplan, styringsdialog og utviklingsplaner.

Hovedansvaret til institusjonsnivået er å sørge for nødvendige investeringer i felles IT-infrastruktur og bygninger samt stimulere til og bidra inn i institusjonelle tverrfaglige, større faglige satsinger og større felles forskningsinfrastruktur, evt. også andre felles satsinger og tjenester der det vurderes som hensiktsmessig.

Elementene i UiOs interne fordelingsmodell er illustrert nedenfor og utdypet i etterfølgende tekst:

⁹ <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/virksomhetsstyring/fordeling/intern-finansieringsmodell/>

¹⁰ Forholdet mellom midler som går til fakulteter, museer, sentre og bibliotek sammenliknet med de midlene som går til den sentrale administrasjonen, infrastruktur og fellestiltak har de siste 10-15 årene ligget stabilt på 80 – 20.

Forskningsbasert utdanning

Hovedgrepet i den interne modellen er innføringen av studieplasser som dimensjonerende faktor ifm. basistildelingen til forskningsbasert utdanning. Innenfor høyere utdanning er det et anerkjent prinsipp at den vesentlige delen av undervisningen gis av lærere som er aktive forskere, ansatt i stillinger med like deler forskning og undervisning i arbeidsoppgavene. Tildeling av midler til utdanning forutsetter derfor også tildeling av midler til forskning. Begrepet studieplass gjenspeiler på denne måten det fremste kjennetegnet ved universitetet – den forskningsbaserte undervisningen.

Antall studieplasser ved Universitetet i Oslo i 2021, jf. tabellen nedenfor, tar utgangspunkt i den observerte studiepoengproduksjonen i 2000 korrigert for seinere politisk vedtatte studieplassendringer (og følger dermed samme metodikk som KD selv gjør). KD har imidlertid ikke spesifisert tallet ytterligere med unntak for krav til antall kandidater vedr. seks helseprofesjonsutdanninger (ernæring, medisin, odontologi, tannpleie, psykologi og farmasi) samt lærerutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Fordelingsmodellen ved UiO, derimot, spesifiserer antallet studieplasser på fag (fakulteter) og nivå (kategoriene A-F). Prisene følger departementets prisstruktur, men de konkrete prisene er justert for å reflektere forholdet mellom fagmiljøene og sentrale tjenester, bl.a. når det gjelder internhusleie.

Fakulteter	Kat. A	Kat. B	Kat. C	Kat. D	Kat. E	Kat. F	Sum
TEOL			17	104		92	213
JUR				120	1 705	225	2 050
MED	1 236		69	204	79	28	1 616
HF				1 070	85	3 388	4 543
MN		316	1 016	59	1 934	44	3 369
OD	295			60			355
SV		622		889	31	1 466	3 008
UV			15	1 078	195	594	1 882
Andre				20			20
Totalt	1 531	938	1 117	3 604	4 029	5 837	17 056

I tillegg til studieplasser er det identifisert enkelte andre delkomponenter i basisdelen av forskningsbasert utdanning:

- Faglig bredde er universitetets eget ansvar, iflg. departementet. Dette hensynet er svært vanskelig å ivareta i en modell. Utvalget som gjennomgikk den interne finansieringsmodellen, valgte å telle antall språkfag ved Det humanistiske fakultet. Hvert språkfag gis så en pris i modellen – ikke for å ivareta alle kostnadene, men som en grunnfinansiering (et slags minimum for i det hele tatt å kunne ha språkfaget).
- Både medisin- og odontologiutdanningen har et betydelig klinisk innslag. Mens klinikkene i medisinerstudiet ligger utenfor UiOs organisasjon (dvs. universitetssykehusene), er klinikken i odontologiutdanningen en integrert del av UiO. Samtidig er begge utdanninger finansiert likt i departementets nasjonale modell. Vi har på dette grunnlaget sett behovet for å identifisere et eget klinikktilskudd til OD som i utgangspunktet er definert som brutto kostnader fratrukket pasientenes egenbetaling.

Den resultatbaserte tildelingsmåten innenfor forskningsbasert utdanning inneholder de samme elementene som utdanningsinsentivene i det nasjonale systemet, dvs. studiepoeng, kandidater og utvekslingsstudenter. Internt ved UiO er prisene skalert ned for å minske resultatavhengigheten. Fakultetenes basiskomponent er tilsvarende høyere. Dette er ment å minske risikoen for svingende inntekter, samtidig som insentivvirkningene er ivaretatt. I tillegg midles resultatene over 3 år for å glatte ut forskjellene fra år til år.

Forskning og forskerutdanning

Selv om mye av forskningen er inkludert i studieplassbegrepet, er det behov for å kunne tildele midler med særskilt forskningsmessig begrunnelse. Basisdelen av denne komponenten består av følgende elementer:

- Tildeling til rekrutteringsstillinger, dvs. stipendiater og postdoktorer, med samme antall som er tildelt fra KD i den ordinære bevilgningen.
- En avsetning til vitenskapelig utstyr.
- Øremerket tildeling til regionale forskningsetiske komiteer innenfor helsefagene.
- En grunntildeling til eksperimentell infrastruktur basert på én fast sum pr. institutt ved UiO der hoveddelen av virksomheten er av eksperimentell karakter.

Universitetet har etablert noen sentre som er direkte tilknyttet Universitetsstyret. Disse inngår også i komponenten "forskning og forskerutdanning".

Resultatelementene under "forskning og forskerutdanning" er de samme som i det nasjonale systemet. Elementene håndteres imidlertid på enkelte punkter en del annerledes internt ved UiO enn det departementets finansieringssystem legger opp til, jf. omtale og begrunnelser nedenfor:

- UiO har regelstyrte ordninger for alle resultatelementer – noe som gir en viktig forutsigbarhet for fagmiljøene, men medfører finansiell risiko siden KDs tildelingskriterier er annerledes.
- I likhet med utdanningsinsentivene skjer tildelingene etter gjennomsnittsberegninger for de tre siste tilgjengelige år for å jevne ut tilfeldige svingninger.

De nasjonale forskningsinsentivene innebærer mindre grad av forutsigbarhet og inntektsmuligheter enn utdanningskomponenten – dette fordi potten er forhåndsdefinert og dermed er andre universiteters/høyskolars resultater like betydningsfulle for fordelingen av potten som egne resultater. Dette siste er da også mye av begrunnelsen for at UiO når det gjelder videreføringen internt har lagt opp til en regelstyrt ordning. Det betyr da at fakulteter og tilsvarende enheter sammenliknes *med seg selv* over tid og ikke med hverandre.

Samfunnskontakt og samlinger

Universitetets finansieringsmodellutvalg drøftet om det var mulig å etablere noen tildelingskriterier for disse delene av virksomheten. Man kom ikke fram til slike kriterier. Det innebærer derfor at de virksomhetene som inngår i denne delen av modellen, får en tildeling som er basert på historiske rammer – en tradisjonell, inkrementell praksis. Det er heller ikke etablert resultatelementer her.

De virksomheter som inngår i denne delen av fordelingsmodellen, er museene og biblioteket.

Infrastruktur og sentrale tjenester

Den sentrale administrasjonen inkl. fellestiltak samt IT-tjenestene budsjetteres på tradisjonelt, inkrementelt vis.

Når det gjelder arealbruken er det etablert (fra 2009) en reell internhusleieordning. "Reell" i denne sammenheng betyr at det er etablert et skille mht. hvordan enhetene får midler og selve betalingen for arealbruken. Basistildelingene inkluderer midler til husleie, mens betalingen skjer på grunnlag av det antall kvadratmeter man disponerer.

Tilpasning

Etter at tildelingen til fakultetene forsøksvis er forklart på grunnlag av komponentene ovenfor, gjenstår det en uforklart rest. Den er i 2021 gjennomsnittlig på 8 % av fakultetenes totale tildeling. Denne resten, kalt tilpasningspotten, justeres med mindre annet blir bestemt (se nedenfor) på tradisjonelt, inkrementelt vis.

Tilpasningspotten gir imidlertid også en mulighet til å overstyre modellens automatikk. Dette gjelder særlig for basistildelingene der endret dimensjonering i utgangspunktet er ment å gi endret tildeling av midler. Styret kan imidlertid bestemme at endret dimensjonering ikke skal ha økonomiske konsekvenser, og tilpasningspotten er da det modellelementet som ivaretar den tekniske muligheten til å gjøre det.

Andre momenter

Satsingene i UiOs interne finansieringsmodell er av midlertidig karakter. Gamle satsinger som utfases, gir rom for nye satsinger.

Der fagmiljøer samarbeider om frambringelsen av resultater, mens det bare er ett miljø som vil få den økonomiske uttellingen, er prinsippet at fagmiljøene seg imellom lager avtaler som fordeler inntektene i tråd med hvordan utgiftene har vært fordelt.

Avslutning

Finansieringssystem og fordelingsmodell fordeler inntekter. Kostnader er noe annet. Det er f.eks. ikke slik at midlene i utdanningskomponenten skal brukes til undervisning. Finansieringssystemet og fordelingsmodellen inneholder i liten grad en øremerking av ressurser eller prioritering av aktiviteter. Fakultetenes og enhetenes prioriteringer skjer innenfor den samlede rammen, og modellene erstatter derfor ikke den politiske prosessen rundt fordelings- og planleggingsarbeidet. Samtidig er det viktig at insentivvirkningene videreføres.

UiOs interne fordelingsmodell skiller seg fra det nasjonale systemet på to måter:

- For det første innebærer fordelingsmodellen en mer systematisk tilnærming til dimensjonerende elementer (bl.a. studieplasser, eksperimentell infrastruktur og faglig bredde).
- For det andre gis insentivene innenfor en regelstyrt ordning. Det innebærer både større forutsigbarhet og hindrer konkurranse mellom enheter med svært ulik praksis, f.eks. når det gjelder studieorganisering eller vitenskapelig publisering – hver enhet konkurrerer med seg selv over tid.

Helt til slutt gir vi en oversikt over det økonomiske innholdet i elementene i fordelingsmodellen ved UiO – både når det gjelder beløp og andeler:

BELØP	Alle beløp i 1000 kroner	Resultat-			Sum
		Basis	insentiver	Satsinger (midl.)	
	Forskningsbasert utdanning	1 389 739	731 460	3 900	2 125 099
	Forskning og forskerutdanning	1 234 569	440 100	124 167	1 798 836
	Samfunnskontakt og samlinger	522 337		41 817	564 154
	Infrastruktur og sentrale tjenester	887 062		364 067	1 251 129
	Tilpasning	317 630			317 630
	Sum	4 351 337	1 171 560	533 951	6 056 848
ANDELER		Resultat-			Sum
		Basis	insentiver	Satsinger (midl.)	
	Forskningsbasert utdanning	22,9 %	12,1 %	0,1 %	35,1 %
	Forskning og forskerutdanning	20,4 %	7,3 %	2,1 %	29,7 %
	Samfunnskontakt og samlinger	8,6 %		0,7 %	9,3 %
	Infrastruktur og sentrale tjenester	14,6 %		6,0 %	20,7 %
	Tilpasning	5,2 %			5,2 %
	Sum	71,8 %	19,3 %	8,8 %	100,0 %

Totalt ble det fordelt noe over 6 milliarder kroner til UiOs enheter i 2021. Tar vi med tilpasningsledet, representerer basistildelingene 72 % av totale midler.

Ser vi på de åtte fakultetene samlet, ser bildet slik ut:

- Totalt er det 66,7 % av UiOs bevilgning viderefordelt til fakultetene.
- Basistildelingene, inkludert tilpasningsleddet, utgjør like under 70 %, mens resultatbaserte tildelingene utgjør 28,5 %.
- Forskningsbasert utdanning (basis, resultater og satsinger) står for noe over halvparten av tildelingene (51,7 %).
- Forskning og forskerutdanning (basis, resultater og satsinger) utgjør 40,5 %.

Det er imidlertid betydelige variasjoner mellom fakultetene. Eksempelvis har det juridiske fakultet mer enn 2/3 av sin tildeling gjennom komponenten 'forskningsbasert utdanning'. Tilsvarende andel ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er under 40 %, mens dette fakultetet får mer enn halvparten av sine midler ifm. Med 'Forskning og forskerutdanning'.